

BRÁNA JAZYKŮ OTEVŘENÁ: 1918 – 2018 / BRAMA JEZYKÓW OTWARTA: 1918 – 2018

Projekt Knihovny Jiřího Mahena v Brně „Brána jazyků otevřená: 1918 – 2018“ navázal na úspěšné tři předchozí ročníky, jejichž cílem je prohlubování vzájemného poznávání jazyků, literatury, kultury a historie obou národů. Nově se v roce 2018 pozornost soustředila především na stoleté výročí samostatnosti našich republik, rozpad Rakouska-Uherska a ustanovení První československé republiky a Druhé polské republiky.

První aktivity proběhly v březnu v rámci **Veletřhu knih pro děti, mládež a rodiče v Poznani**. Bylo na nich prezentováno město Brno, [Knihovna Jiřího Mahena v Brně](#) (KJM), knihy oceněné Zlatou stužkou České sekce IBBY. Pro děti byly připraveny kvízy a výtvarné aktivity.

Hlavní programy proběhly v rámci **Dnů polské kultury v Brně** v dubnu 2018 a **Dnů české kultury v Poznani** (DČK) v říjnu 2018. V centru Brna byla v dubnu prezentována výstava velkoformátových fotografií *Skvosty česko-polského pohraničí* a v KJM další tři výstavy. Výstavu *Velkopolské povstání 1918 – 1919* připravilo po obsahové stránce Muzeum Velkopolského povstání z Poznaně a vytištěna byla z finančních prostředků Generálního konzulátu PR v Ostravě. Výstavu *Józef Piłsudski – polský a evropský státník* zprostředkoval, stejně jako výstavu na náměstí Svobody, Polský institut v Praze. Třetí výstavu *Visla očima POLONUSU* připravil POLONUS polský klub v Brně ve spolupráci s KJM. Pro pozvané základní školy byly realizovány programy: *Staň se malým znalcem Poznaně*, česko-polská čtení: *Julian Tuwim dětem*, *Pověsti Brna a Poznaně* a workshop *Rok v lese*, inspirovaný knihou Emilie Dzubiak. Ve spolupráci s Jihomoravským Krajským úřadem se do programů DPK zapojilo rovněž Lodžské vojvodství. V Brně se představil lidový soubor písní a tanců ŁÓDŹ. Lodžská univerzita vyslala také dvě přednášející, které představily nositele Nobelovy ceny za literaturu *Władysława Reymonta* a *Dvě tváře polské historie ve filmech Andrzeje Wajdy a Andrzeje Żuławského*. Velkopolské muzeum nezávislosti z Poznaně se prezentovalo přednáškou dr. Hab. Olafa Bergmanna *Cesta k nezávislosti Polska. Společné mise československých a polských vojáků* přijel představit plk. dypl. w st. Spocz. Ryszard Woźniak z Wrocławu. Nejvíce návštěvníků přilákala přednáška Mgr. Romana Madeckého, Ph.D. o rozdílech v češtině a polštině *Já o voze, ty o koze* a debata historiků PhDr. Petra Blažka, Ph.D. a doc. PhDr. Jiřího Friedla, Ph.D., DSc. nazvaná *sPOLeCZně: polské a české století 1918–2018*, moderovaná doktorem Madeckým.

Do programu **Muzejní noci** v Brně se v květnu v KJM s hodinovým programem zapojil folklórní soubor Poligrodzianie z Poznaně. Polské programy byly zařazeny i do programu festivalu RE:publika v třítydenním programovém maratonu na brněnském výstavišti. Proběhlo zde *LiStOVÁNí* z knihy Jerzyho Kosińskiego - *Byl jsem při tom* a tři workshopy ke knihám Iwony Chmielewské: *Kłopot*, *Cztery zwykłe miski* a *W kieszonce*.

V září v rámci **Babylonfestu** úspěšně vystoupil v Brně mužský pěvecký sbor z Jablunkova. V říjnu byla v KJM umístěna česko-polská výstava Knihovny Raczyńskich *Kdo kromě Hrabala, kdo kromě Tokarczuk*, věnovaná česko-polským překladům. V říjnu se v Poznani představila česká kultura v rámci **DČK**. Vedle představení moravského folklóru (soubor Líšňáci), hudby, architektury, literatury, či jazykových rozdílů (opět přednáška R. Madeckého) a historie, nebo česko-polských čtení pro děti (z knih bratří Čapků) umožnila návštěva i výměnu zkušeností mezi českými a polskými knihovnicemi i univerzitními pedagogy.

V listopadu byla **v Brně nezávislost Polska oslavena** speciálním vystoupením souboru Błędowice. Velké návštěvnosti se těšil i diskusní večer *Volyně: polská a česká paměť / Večery s reportéry* s polským reportérem Witoldem Szablowským. Večer moderovala Lucie Zakopalová z Polského institutu v Praze, který pomohl celou akci zorganizovat.

Oslavy nezávislosti a Velkopolského povstání se za účasti zástupců KJM konaly v prosinci v **Poznani**.

Projekt „**Brána jazyků otevřená: 1918 – 2018**“ umožnil připomenout významné momenty z historie našich států i osobnosti z oblasti literatury, filmu a dalších oblastí kultury. Tematicky byl důraz kladen na polsko-české paralely (společný boj za svobodu; společné vojenské mise Čechů a Poláků – ve spolupráci s Československou obcí legionářskou) i na rozdíly (osudy Poláků na Volyni vs. osudy volyňských Čechů). Za důležité je možné považovat

maximální zapojení škol, zvýšení vzájemného poznání, umožnění setkání
a navázání osobních kontaktů.